GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
e unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 56. *Joi în 26 Aprile (8 Maiŭ)* **1884.**

Brașovŭ în 25 Aprile (7 Maiu).

Deunăḍĭ, cândŭ „Neue freie Presse“ ne punea în paralelă cu Sêrbii din Ungaria și ne recomandá sĕ facemŭ și noi ca ei și sĕ primimŭ actuala stare de lucrurĭ în acestŭ statŭ, nealterată și nemodificată, amŭ arătatŭ diferența ce esistă între Sêrbĭ și Românĭ cu privire la numĕrulŭ și la importanța lorŭ și amŭ ḍisŭ, că décă e vorba a formulá postulate naționale noi nu ne putemŭ îndreptá după cele doue până la trei sute de mii de Sêrbĭ.

Situațiunea Sêrbilorŭ se mai deosebesce într'unŭ punctŭ esențialŭ de a nóstră. Ei sunt grupațĭ la unŭ locŭ de-a lungulŭ Dravei și a fruntariei croato-slavóne și sêrbescĭ și sunt vecinĭ cu regatulŭ Croației, în care astăḍĭ, după încorporarea graniței militare, elementulŭ sêrbescŭ jócă unŭ rolŭ importantŭ. Cu alte cuvinte Sêrbii din Ungaria sunt aḍĭ așa precum ar fi Românii bănățenĭ, décă Transilvania ar fi autonómă avêndŭ elementulŭ românŭ înriurința ce i se cuvine în administrația ei.

Stândŭ lucrurile astfelŭ se 'nțelege că Sêrbii din Ungaria, și așa puținĭ la numĕrŭ, nicĭ nu potŭ, dér nicĭ nu sunt necesitațĭ de a pretinde garanții de aceea-șĭ greutate cum trebue se le pretindemŭ noi pentru apĕrarea și pacĭnica desvoltare a naționalității nóstre. Sêrbii ar puté fi deocamdată mulțumițĭ décă legea de naționalitate dela 1868 s'ar esecutá în modŭ conscențiosŭ și décă li s'ar respectá autonomia bisericéscă cum se cade.

Românii, carĭ numĕră trei milióne și carĭ, mai alesŭ în Ardélŭ, sĕ află în luptă fățișă cu elementulŭ maghiarŭ nu potŭ fi mulțumițĭ cu atâta. Ei cerŭ garanții mai puternice pentru elementulŭ românescŭ, carĭ nu li sĕ potŭ dá pe cale administrativă, deși trebue se recunóscemŭ, că pe acéstă cale unŭ guvernŭ binevoitorŭ ar puté face chiar cu legile esistente, ca se ne sêmțimŭ mai ușurațĭ.

Pentru ca se ni se dé garanțiele, de carĭ avemŭ lipsă spre a ne puté apĕrá cu succesŭ esistența națională, trebue neapĕratŭ sĕ se schimbe unele din legile esistente și sĕ se aducă și legĭ nouĕ, prin carĭ sĕ se recunóscă clarŭ și lămuritŭ dreptulŭ nostru de a trăí în acestŭ statŭ ca individualitate națională. Tóte aceste se potŭ sevêrșĭ fără ca sĕ se sguduie basele statului ungarŭ nicĭ câtușĭ de puținŭ, ear câtŭ pentru relațiunile de dreptŭ publicŭ dintre Ungaria și Austria ele potŭ remâné nealterate, precum au rĕmasŭ nealterate și după pactulŭ încheiatŭ cu Croații și ar puté remâné astfelŭ și după o a doua și a treia revisiune a acestei împăcăciunĭ.

Opozițiunea Românilorŭ din Transilvania și Țéra-ungurésca nicĭ n'a fostŭ îndreptată vreodată în contra regatului ungarŭ, ca statŭ, ci numai în contra sistemului de guvernare și a legilorŭ ce au fostŭ aduse fără conlucrarea și consêmțemêntulŭ națiunei române, care pretinde a fi respectată, ca individualitate națională puternică ce este, între marginele acestui statŭ.

Décă politica de maghiarisare și de anihilare, décă sufletulŭ acestei politice d-lŭ Tisza însușĭ este statulŭ, atuncĭ e adevĕratŭ, că noi facemŭ opozițiune statului. Cine va puté susține însĕ în tótă seriositatea, că unŭ guvernŭ, care este aḍĭ combătutŭ de celŭ puținŭ 12 milióne de locuitorĭ ai regatului s-lui Stefanŭ din 15 milióne, câte sunt cu totulŭ, ar fi identicŭ cu statulŭ ungarŭ?

Atuncĭ de ce se mai îmbală Ungurii cu constituțiunea lorŭ? Sĕ-lŭ proclame mai bine pe d-lu Tisza dictatorŭ, décă elŭ este pesonificarea ideei de statŭ, décă lui 'i e ertatŭ a ḍice: „statulŭ sunt eu.“

Ce se atinge de politica d-lui Tisza față de naționalitățĭ, mărturisimŭ că suntemŭ contrarii ei și nu ne vomŭ liniști până cândŭ nu vomŭ vedé resturnatŭ sistemulŭ de guvernare artificialŭ și asupritorŭ ce și l'a croitŭ acéstă politică fatală în detrimentulŭ păcii și alŭ bunei înțelegerĭ dintre popóre.

Și în privința acésta Sêrbii cei adevĕrațĭ, — nu uneltele sêrbescĭ ale D-lui Tisza — mergŭ mână în mână cu noi. Dovédă e și scrisórea ce a adresat'o ḍilele acestea conducĕtorulŭ sêrbŭ Dr. M. Polit către alegĕtorii sĕi din cerculŭ Uzdine. Polit declară în acéstă scrisóre, că Sêrbii după cum stau aḍĭ lucrurile, orĭ câtŭ de multŭ ar dorí ca sĕ trăiéscă în bună înțelegere cu Ungurii, nu potŭ merge nicĭ decum cu guvernulŭ fără de așĭ periclitá interesele cele mai vitale bisericescĭ și naționale.

Scirĭ telegrafice.

Pesta, 7 Mai. — Banulŭ Croației a sositŭ aci ca sĕ hotărască termenulŭ pentru convocarea dietei croate. Deputațiunea din Pojunŭ a sositŭ ca sĕ ofere ministrului Trefort candidatura celui dintêiu cercŭ electoralŭ.

Praga, 7 Mai. — Cadavrulŭ împĕrătesei Maria Anna a fostŭ transportatŭ la 9 óre cu ceremonia obicinuită în biserica curții. Cândŭ apărŭ în piața palatului, garda salută. Populațiunea se grămădĭ în curțile palatului. Procesiunea sĕrbătorésca și tristă făcŭ o adêncă impresiune.

Berlin, 7 Mai. — Proiectulŭ de lege încontra întrebuințării criminale și periculóse a materiilorŭ esplosive se află la comisiunile consiliului federalŭ spre desbatere.

Roma, 7 Mai. — In a doua notă pentru Propagandă, Vaticanulŭ insistă asupra punctului, că drepturile Sf. Scaunŭ sunt călcate. Nota respinge orĭ-ce combinațiune privitóre la vr'o învoială.

Darmstadt, 7 Mai. — Prințulŭ de Wales a plecatŭ la Postdam.

Paris, 7 Mai. — Se desminte scirea că Francia a ruptŭ relațiunile sale cu Marocco.

Cronica evenemintelorŭ politice.

In privința călĕtoriei în Orientŭ a Archiducelui Rudolfŭ, »Nordd. Allg. Ztg. ḍice că e unŭ evenementŭ de mare însemnătate și că va avé cele mai bune resulfate în ceea ce privesce relațiunile Austro-Ungariei cu statele balcanice. De și Archiducele Rudolf n'a avutŭ o misiune politică, cu tóte acestea pretutindenea a fostŭ simpaticŭ primitŭ, și deșteptândŭ simpatii nouĕ, a țĕsutŭ nouĕ relațiunĭ politice chiar și cu acele state cu carĭ mai nainte nu esistau. S'au găsitŭ însĕ și ḍiare, ca „Pester Lloyd,« carĭ au afirmatŭ, că acéstă călĕtoriă are în totŭ casulŭ însemnătate politică.

*

Ministrulŭ președinte Tisza se află în Viena. „Nemzet“ ne spune, că motivulŭ acestei călĕtorii e viitórea disolvare a parlamentului. »Neue Freie Presse« ḍice că presența ministrului președinte ungurescŭ în Viena ar puté stá în legătură și cu alte cestiunĭ pendinte, carĭ atingŭ în modŭ însemnatŭ guvernulŭ comunŭ.

Cestiunea care preocupă în timpulŭ de față diplomația europenă e conferința egipténă. Téma ce presintă acésta conferință e, că s'ar puté deschide din ea cestiunea Orientului, din care causă și parte din puterĭ au consimțitŭ cu óre-care șovăire, ca sĕ se țină. »Diritto« și Standard desemnéză ca locŭ de întrunire Londra și adauge, că marile puterĭ vorŭ fi representate prin ambasadorii lorŭ, cărora li se vorŭ alătura și delegațĭ. Pórta încă n'a rĕspunsŭ la învitarea, ce i s'a făcutŭ de guvernulŭ anglesŭ și consêmțĕmêntulŭ ei depinde de asigurarea ce i-o vorŭ dá cei dela Tamisa, că cestiunea tributului egiptenŭ nu se va atinge și că se va recunósce supremația Sultanului peste Egiptŭ. Conferința întêmpină greutățĭ și din partea Franciei, care nu se pré unesce în privința programului conferinții, deși d. Gladstone a declaratŭ în camera comunelorŭ, că conferința se va ocupá numai cu cestiunea financiară. După tonulŭ conciliantŭ, cu care scrie presa francesă, se speră, că Anglia cu Francia vorŭ ajunge la o înțelegere. După scirile cele mai nouĕ, Anglia ar fi dispusă sĕ cedeze, ca conferința sĕ se țină în Constantinopole, precum cere Pórta. »Journal des Debats« ḍice că conferința va puté avé unŭ resultatŭ favorabilŭ, țină-se ea și în Constantinopole, numai Anglia sĕ-șĭ aibă programulŭ bine stabilitŭ. In casulŭ acesta nu póte fi nicĭ o temă, că conferința se va disolva, ca și cea din 1876, fără vr'o ispravă.

Felicitărĭ la adresa nóstră.

Mărgău, Aprile 1884.

Primesce și din parte-mĭ, Domnule Redactorŭ, o sinceră felicitare.

In Petrarca se oglindéză suferințele nóstre, în Ovidiu valorositatea nóstră.

Dovunque io sono, di e notte si sospira.

Petrarca.

Fie ca principiile »Gazetei« ḍilnice se aline suspinulŭ, sĕ alimenteze dorulŭ, sperândŭ că:

„Assiduus longusque labor dura omnia vincit.“

Ave! Ovidiu, 13 Met.

Papiu, preotŭ.

Sălişte, 22 Aprile.

Multŭ îmbucurătórea scire, că »Gazeta« de aci înainte va apăré ca ḍiarŭ cuotidianŭ, a străbătutŭ până și în casele și inimile țĕranilorŭ noștri. Precum odinioră sânții Apostolĭ ai lui Christosŭ cu lumina evangheliei au luminatŭ lumea, așa sĕ luminațĭ și D-vóstră ca apostolŭ alŭ națiunei române cu lumina stimatului și prețuitului ḍiarŭ, ce-lŭ redigețĭ, inimile și mințile tuturorŭ Românilorŭ, ca sĕ-șĭ cunóscă până și celŭ mai de rêndŭ țĕranŭ datoria și sfânta chiămare față de patriă și națiune.

Decĭ ca Românŭ și fiu alŭ poporului de clasa de mijlocŭ viu și eu din inimă și vĕ felicitŭ și vĕ gratulezŭ, ca Dumneḍeu sĕ vĕ țină întru mulțĭ anĭ fericițĭ, ca sĕ putețĭ stá și de aci înainte cu actulŭ întreprinsŭ în fruntea bravei nóstre națiunĭ române.

Cu Dumneḍeu înainte și noi vomŭ urmá.

Nicolae Moisin,
măsarŭ și membru alŭ Reuniunei meseriașilorŭ din Sălişte.

Hondolŭ, 19 Aprile.

Cerulŭ sĕ vĕ dăruéscă viață îndelungată, putere sufletéscă și trupéscă, ca stindardulŭ acela în care se oglindéză luptele și suferințele Românului aprópe de unŭ jumĕtate de seculŭ sĕ-lŭ putețĭ susține și sub aparițiunea cuotidiană la culmea chiemării sale.

Em. Prodanu.

Ghiurtelecŭ, 18 Aprile.

Vĕ salutŭ cu sinceritate pentru nobila D-vóstră resoluțiune. **Nicolau Popŭ**, preotŭ.

Mulțămindŭ din totŭ sufletulŭ pentru aceste încuragiătóre dovedĭ de simpatiă, dorimŭ ca urările, ce ni se facŭ sĕ fiĕ făcute într'unŭ césŭ bunŭ!

Cronica ḍilei.

Ministrulŭ de comunicațiune, baronulŭ Kemény, depusŭ la 1 Maiŭ în camera deputațilorŭ unŭ proiectŭ de lege pentru construirea unei căi ferate dela Deșiu la Bistrița. Proiectulŭ s'a înaintatŭ comisiunii pentru comunicațiune.

*

In Pesta s'au observatŭ circulândŭ multe bancnote false de câte ḑece fiorinĭ. Bancnotele sunt heliografate și fórte bine reușite. S'au luatŭ mĕsurĭ energice pentru descoperirea falsificătorilorŭ.

*

Comanda III din Pesta a gendarmeriei unguresci a comunicatŭ camerei de comerțŭ și industriă din Brașovŭ, că ministrulŭ de interne a însărcinat'o sĕ se asigure cu predarea îmbrăcămintei, provisiunii și armaturii la cele șese comande de gendarmeriă în anii 1885—1887.

Aceste furniturĭ se vorŭ comanda la fabricanții și industriașii din țéră. Prin urmare cei ce voiescŭ a concura sĕ-șĭ trimétă ofertele sigilate împreună cu cauțiunea la comanda III din Pesta până la 14 Iuliu 1884, 10 ore a. m. Modelele se potŭ vedé în depositulŭ principalŭ alŭ comandei în Pesta.

*

Cultura oilorŭ în Ungaria scade mereu. In anulŭ 1870 erau 15 milióne de oi. Până în 1880 a scăḑutŭ numĕrulŭ lorŭ la 9,250,000.

*

Din Berlinŭ se comunică, că prințulŭ Bismark are de gândŭ sĕ propună puterilorŭ ținerea unui congresŭ, în care sĕ se desbată cestiunea dinamitei.

*

Cumuna Glarus din Elveția a rĕspinsŭ cu mare majoritate propunerea pentru reîntroducerea pedepsii cu mórte.

*

Contele de Aquila, unchiulŭ fostului rege alŭ Siciliei Franciscu II, cere de la guvernulŭ italianŭ moștenirea părintéscă de șése milióne, împreună cu interesele de la 1860. Averea i-a fostŭ confiscată în acelŭ anŭ prin decretulŭ dictatoricŭ alŭ lui Garibaldi, care confiscase averile Burbonilorŭ din Neapole.

*

In anulŭ 1886 cadŭ Pascile în 25 Aprile. Astrologulŭ parisianŭ Nostradamus profețesce, că în acestŭ anŭ, cândŭ Pascile cadŭ în ḑiua de Sf. Marcu, 25 Aprile, lumea întréga va plânge.

*

Mitropolitulŭ greco-orientalŭ din Cernăuțĭ Dr. Silvestru Moraru Andrievicĭ, a sositŭ în Viena.

*

Sâmbătă va sosi în Brașovŭ opera d-lui Dorn, care acum se află în Sibiu. Prima representațiă va fi Trovatore, și se va da chiar în ḑiua sosirii.

*

»Doina« ne spune, că în editura Gebauer din Bucuresci vorŭ aparé două romanțe: »Sciu că me'i ierta« și »Visulŭ« de G. Cavadia.

*

La adunarea electorală ce s'a ținutŭ în Clușiu, Lunea trecută, s'a proclamatŭ solidaritatea cu toțĭ Românii și s'au alesŭ delegațĭ la conferința viitóre d-nii Alexandru Bohațilu, Gavrilă Popŭ, Alexiu Popŭ, Vasiliu Almășanu, Iuliu Coroianu și Lazarŭ Baldi.

Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ în Alba-Iulia.

Alba-Iulia, în 25 Aprile.

Onorată Redacțiune.

Adunarea generală a alegĕtorilorŭ românĭ din comitatulŭ Albei inferióre s'a ținutŭ erĭ în 24 Aprile 1884 în numitulŭ orașŭ.

Țiĭendu-mĭ de-o deosebită onóre a Vĕ puté relatá despre decursulŭ acestei adunarĭ acésta o împlinescŭ cu bueuriă pentru că, preste așteptare, acésta adunare contribuesce multŭ la redicarea numelui de Românŭ, dândŭ dovédă eclatantă despre spiritulŭ treazŭ și deșteptŭ alŭ Românilorŭ, carĭ ar fi demnĭ de-o mai bună sórte, decâtŭ e aceea în care se află de presentŭ. Încă de diminéță se observară icĭ colea grupe de alegĕtorĭ venițĭ chiar și din cele mai depărtate locurĭ și cu tóte că în orașulŭ vecinŭ S.-Sebeșŭ era ḑiua bĕlciului totușĭ la 2 óre — timpulŭ întrunirei — în sala otelului la sóre se aflau preste 200 alegĕtorĭ presențĭ, în partea cea mai mare preoțĭ, protopopĭ, advocațĭ, notarĭ, proprietarĭ etc.

Rev. d. protopresbiterŭ Alisandru Tordășianu prin o cuvĕntare bine nimerită salută cu căldură pe cei presențĭ, și făcêndŭ istoriculŭ programei adunarei generale a alegĕtorilorŭ românĭ ținute la Sibiu în 1881, esplică afacerile conferinței presente și dechiară conferința de deschisă. Acésta vorbire se primí cu strigărĭ de »sĕ trăiască!«

Adunarea proclamă de președinte pe protopr. Alis. Tordășianu și de notarŭ pe adv. Michailŭ Cirlea, carĭ cuprinḑêndu-șĭ loculŭ adunarea se dechiară de constituită.

Discusiunea fiindŭ deschisă D. advocatŭ Rubinŭ Pațița după o scurtă întroducere face următórea propunere și cere a se enunța:

»Conferința electorală și acum aderéză la programa partidei naționale române, statorită în conferința generală electorală întrunită în Sibiu în 12, 13 și 14 Maiŭ 1881. Pe temeiulŭ acestei programe se constitue pentru comitatulŭ Albei inferióre clubulŭ partidei române, alegându-se unŭ comitetŭ centralŭ éră pentru fiecare cercŭ electoralŭ câte unŭ subcomitetŭ.«

»Fața de alegerile dietale, ce ne stau înainte, constatămŭ că împrejurările dela conferința din Sibiu încóce nu s'au schimbatŭ în acea mesură, că sĕ ne putemŭ abate dela resistința pasivă — dechiarămŭ însĕ din capulŭ locului, că vomŭ primí solidarĭ conclusulŭ ce se va aduce în conferința generală a partidei naționale române, care se va conchiamá prin comitetulŭ centralŭ din Sibiu, pentru care conferință acésta adunare își alege delegații sei.«

Aplause și aprobărĭ se auḑiră îndată la acésta propunere.

Se ridică proprietarulŭ Gregoriu Mezei din Cricău, și în cuvinte bine simțite sprijinesce acéstă propunere, însĕ îndată vedemŭ sculându-se d. advocatŭ alŭ metropoliei din Blașŭ Ludovicŭ Csato, care în o cuvêntare lungă de preste o óră se încércă a popularisá ideile scrintite ale conventiculului din Pesta, și în favorulŭ programei dela »Viitorul« se încumetă a combate programele naționale începêndŭ dela adunarea din Blașŭ din anulŭ 1848, programa adunarei din Miercurea, a celorŭ din Sibiu, ḑicêndŭ că nicĭ una nu s'a realisatŭ și afirmă, că acele ar fi sentimentale der nicĭdecum realisabile. Spre întărirea aserțiunilorŭ sale se provocă la starea politică de 17 anĭ, care pentru Românĭ devine totŭ mai îngreunătóre, și că nemulŭ unguresců totŭ mai tare ne urgisesce. Ni-se impută ca gravitămŭ în afară, că nu suntem patrioțĭ bunĭ etc. etc. Ne asigură d. Csato în vorbirea sa că Illustritațile dela Pesta voindŭ a face posibilă o mai bună sórte nemului românescŭ s'au pusŭ în ințelegere cu ministrii țerei, carĭ numai așa li-au promisŭ a se îngrijí și de poporulŭ română, décă ei vorŭ arĕta că între Românĭ sunt ómenĭ destui, carĭ vorŭ se esopereze rumperea Românilorŭ dela programele lorŭ din trecutŭ, și carĭ se abḑică de autonomia Transilvaniei etc. etc. Ne asigură, că tóte cele ce și-au propusŭ cei dela »Viitorul« în programa lorŭ vorŭ contribuí multŭ la ușurarea și înbunătățirea sórtea nemului românescŭ.

Cei, ce au cetitŭ numai câțiva numerĭ din »Viitorul«, le potŭ sci tóte ce li-a ḑisŭ d-lŭ advocatŭ Csato Lajos, care în urmă ne provocă a ne alătură la programulŭ activistilorŭ din Pesta.

Bunulŭ tactŭ ce au domnitŭ între alegĕtorii presențĭ, și care este înăscutŭ poporului românŭ se dovedí pe deplinŭ în decursulŭ acestei vorbirĭ pre lungĭ și chiar vătămătóre pentru orĭcare Românŭ adevĕratŭ, căcĭ numai din cândŭ în cândŭ i-se reflectă cu câte unŭ »neadevĕratŭ«, »nu primimŭ« fără ca vorbitorŭlŭ se fi fostŭ întreruptŭ în modŭ, precum ar meritá o așa órzenă pășire. Numai la finea vorbirei se întruniră vocĭ generale desaprobătóre.

La acésta vorbire rĕspunse Axente Severulŭ printr'unŭ discursŭ mĕduosŭ plinŭ de adevĕrurĭ istorice impreunatŭ cu multe glume sarcastice, arĕtândŭ absurditatea învinuirilorŭ, la carĭ își iau refugiu vrășmașii nemului românescŭ, carĭ numai prin intrigă și calumniă voescŭ a ne despoiá de cele mai naturale drepturĭ omenescĭ.

Dovedí, că programele naționale nu sunt sentimentale și nerealisabile, și combătŭ acea aserțiune nebasată a antevorbitorului, cumcă punerea în lucrare a programelorŭ naționale s'ar fi părăsitŭ. Ce s'a putută s'a dusŭ în deplinire, și ce nu s'a făcutŭ încă se va mai face. Dovedesce, că programele nóstre naționale sunt cele mai loiale, și că poporulŭ românŭ este celŭ mai iubitorŭ de liniscea publică și de ordine, încâtŭ nicĭ unŭ străinŭ, care locuesce între Românĭ nu se sémtu neliniștitŭ, precum se sémtŭ în alte ținuturĭ. In urmă provocându-se că a fostŭ de doue orĭ alesŭ la dieta din Pesta și nu a mersŭ, afirmă, că și elŭ este activistŭ, dér pe altă basă nu de fasonulŭ d-lui Csato.

Urmă o replică personală a d-lui Csato, în care revocă mai multe aserțiunĭ ale sale afirmândŭ, că nu a fostŭ bine priceputŭ.

Ne mai fiindŭ altŭ vorbitorŭ insinuatŭ, propunĕtorulŭ adv. Pațița luă cuvĕntulŭ finalŭ. (Va urma.)

Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ în Tĕca.

Protocolŭ

luatŭ în opidulŭ Tĕca la 27 Aprile 1884. —

Cu provocare la convocarea din 31 Martie 1884 apărută în »Gaz. Trans.« Nr. 39 o parte fórte mare a alegĕtorilorŭ românĭ din colegiulŭ electoralŭ alŭ Tecei, — parte în persónă, parte prin plenipotențĭ întrunindu-se în una conferință, unde convocătoriulŭ printr'o vorbire a deschisŭ ședința, provocândŭ pe cei presențĭ a-șĭ alege unŭ Președinte și unŭ Secretarŭ ad hoc.

Se anotéză, că ținerea acestei conferințe convocătoriulŭ a însinuat-o onoratului Magistratŭ opidanŭ în scrisŭ încă în 23 Aprile 1884 sub Nr. 670. — In urma acestei insinuărĭ din partea onoratului Magistratŭ s'a emisŭ căpitanulŭ de poliția în persónă, d-lŭ Michael Schainer, care înainte de deschiderea ședinței s'a și presentatŭ asistândŭ până în fine.

La provocarea convocătoriului de așĭ alege unŭ Președinte și unŭ Secretarŭ ad hoc, — ședința se suspinde pe 10 minute, după espirarea cărora întrunindu-se ședința în unanimitate se proclamă de Președinte D. Gregorie Vitézu proprietariu în Tĕca, ér de Secretariu D. Iosifŭ Stupinianŭ capelanŭ gr. cat. în Stupiaĭ, carĭ cuprinḑêndu-șĭ loculŭ se procede la desbaterea punctelorŭ din programa publicată.

1. Constituirea clubului electoralŭ pentru întregŭ colegiulŭ electoralŭ alŭ Tecei pe întregŭ ciclulŭ urmatoriu de 3 anĭ.

ad 1. După mai multe discuțiunĭ serióse se alege cu una maioritate mai multŭ ca duplă: 1. Domnii: Gre-

---

FOILETONŬ.

Satulŭ cu comorile.

Novelă poporală.

(Urmare.)

»Nu judecațĭ bine,« le rĕspunse la acestea Alexandru. Lucrulŭ stă cu totulŭ altmintrele. Fulgerulŭ de la fire trage la vĕrfurile cele mai înalte, la locurile, unde se află feràriă, unde este curentŭ (mișcare) de aerŭ. Vĕ plângețĭ că v'aŭ oprită d'a trage clopotele. De bună sémă c'a trebuitŭ sĕ vĕ oprescă. Turnulŭ bisericei este înaltŭ, clopotele sunt de metalŭ și totŭ odată se face vĕntŭ, când se trag clopotele, — fulgerulŭ éstea le caută mai bucurosŭ. D'aceea s'au și întêmplatŭ până acum multe nenorocirĭ cu cei ce trăgeau clopotele pe vreme grea. Casa parochială, precum scițĭ, zace pe unŭ delușcan, și vine ceva mai susŭ de câtŭ celelalte. Nu e mirare decĭ, décă de astă dată a nimeritŭ fulgerulŭ tocmai într'énsa.

»Totŭ din causele pomenite,« adause Alexandru, »nu este bine ca, décă te apucă o vreme grea pe câmpŭ, sĕ te ascunḑĭ sub vre-unŭ arbore înaltŭ, seu sĕ grăbescĭ în mersŭ. Asemenea în casă nu e bine sa lașĭ două ferestre deschise, séu o ferestră și ușa.«

Mulțĭ creḑură cele spuse de învĕțătorulŭ, mulțĭ însĕ nu voiau sĕ mărturiséscă în nicĭ unŭ chipŭ, că elŭ scie lucrulŭ acesta mai bine ca dênșii, pentru că le eră rușine de prostia lorŭ, și voiau sĕ trécă și ei de ómenĭ cu minte.

Loculŭ parochului repausatŭ nu rĕmase multŭ timpŭ neocupatŭ. Iulianŭ, nou alesulŭ parochŭ, erá unŭ tinĕrŭ de doue-ḑecĭ-și-șépte de anĭ.

»Ei!« strigară câțĭ-va țĕranĭ. »Ce sĕ facă băiatulŭ ĕsta cu noi? Ar fi mai bine, cândŭ mai marii ne-ar trimite unŭ bărbatŭ înaintatŭ în vĕrstă și ispititŭ într'ale lumei.« Alții ḑiceau: Părintele nostru e după moda cea nouă. D-ḑeu sĕ ne erte. Cândŭ predică vorbesce tocmai ca unulŭ din noi. Ĭlŭ ințelegĭ totŭ ce spune. Apoi mai ḑică cineva, că e învĕțatŭ de ajunsŭ! Reposatulŭ, D-ḑeu sĕ-l erte, era cu totulŭ altfelŭ. Predică așa de frumosŭ și pe sus, încâtŭ nu-lŭ ințelegea nimenĭ dintre noi, de ar fi vorbitŭ chiar unŭ césŭ și jumĕtate. Acela scia sĕ ne dăscălĕscă, cândŭ ne vorbiá de iadŭ, de chinurile vecĭnice, de pocăință și de credință, cândŭ ne înșirá tóte pĕcatele. Și tocmai érna, cândŭ ìnghețai în biserică, ținé predica cea mai lungă!« — Alții eră strigau: »Da, fericitulŭ era omŭ! Cândŭ stá în altarŭ séu âmblá cu cădelnița, vedeai colo nisce spete. de-țĭ erá mai mare dragulŭ sĕ te uițĭ la elŭ. Celŭ nou este subțire ca unŭ paiangenŭ. Ei! cândŭ adormitulŭ vorbiá odată de la inima lui, îl puteai auḑi nunumai de afară de pe uliță, dér chiar și de la vite de pe câmpŭ, și ómenilorŭ după ce eșiau din biserică, le țiuiau urechile câte două césurĭ întregĭ. Acela avea glasŭ! Părintele de acum vorbesce ca și cândŭ n'ar fi mâncatŭ de trei ḑile nimica.«

Așa judecau ómenii din Bogata. Insĕ, nu toțĭ

18. Incă ceva despre noulŭ parochŭ.

Erau în satŭ și ómenĭ, carĭ vedeau bine, că Iulianŭ este bărbatŭ evlaviosŭ, vrednicŭ și învĕțatŭ, de și era tinĕrŭ, cu unŭ cuvêntŭ bărbatŭ după cum îlŭ cere biserica. Ba încă, décă priviai mai îndelungŭ la dênsulŭ, îțĭ veniá a crede, că este mai multŭ de câtŭ unŭ omŭ de rêndŭ, că este de origine cerescă. Pentru că erá prietinosŭ și totușĭ plinŭ de seriositate, erá umilitŭ, dér în umilința lui îțĭ insufla mare respectŭ. Elŭ nu înfruntá nicĭ odată, nu sĕ mâniá și totdéuna erá cu blândețe și răbdare, ér când nu aprobá ceva, audiai numai vocea iubirei, care îndreptá pe celŭ rătăcitŭ.

Indată-ce s'așeḑă în Bogata, cercetă tóte familiile din satŭ, făcêndŭ cunoscință cu toțĭ și cu tóte. Dup'aceea nu trecea o ḑi ca sĕ nu între cândŭ într'o casă când într'alta și sĕ pricepea a-șĭ câștigă încredere în fiecare familiă. În totŭ loculŭ sciá sĕ dee sfatŭ bunŭ sĕ mângăe pe cei necăjițĭ, sĕ móie inima acelorŭ împetrițĭ și sĕ împace pe cei ce se certau. Ĭlŭ vedeai întocmai ca pe Mântuitorulŭ, nu numai la cei săracĭ, dér chiar și la cei cu nume rĕu.

Dumineca, cândŭ eșia în ușa altarului și predicá, preotulŭ erá o ființă mai multŭ de câtŭ omenéscă. Fiecare credea, că vorbesce și predică numai pentru elŭ. Fie-care își auḑiá istoria inimei sale proprii, secretulŭ greșelelorŭ proprii și adevĕratele cause, cum a căḑutŭ în ele și cum s'a abătutŭ dela credința cea adevĕrată. Fie-care ințelegea chipulŭ și calea, pe care trebuie sĕ se întórcă éră la părintele cerescŭ. La acestea totdéuna aducea de pildă pe Isusŭ Christosŭ și pe sfinții, carĭ au împlinitŭ voința lui D-ḑeu. Aceste cuvêntărĭ avéu mare putere asupra tuturorŭ ascultătorilorŭ, pentru că fie-care gândea, că este vorba despre elŭ. Ómenii uitară tinerețele preotului, făptura lui gingașă și glasulŭ lui domolŭ,

goriu V i t é z u proprietarŭ în Téca — Preşedinte. 2. Andreiu V o d ă parochŭ în Ormenisiu vice-preşedinte. — Ér în comitetulŭ de acţiune se alegŭ:

a) Pentru cerculŭ Ormenişului.

1. DD. Alesandru B a r b u l e s c u parochŭ San-Mihai 2. Petru R u s u parochŭ şi v. prorop. onor. în Chichindŭ. 3. Teodorŭ J u s t i n i a n ŭ propr. în Sân-Petru. 4. Gabrielŭ D e a c ŭ propriet. în Craifalău.

b) Pentru cerculŭ Tecei:

1. Ioanŭ M o l d o v a n ŭ preotŭ în Uifalĕu. 2. Teodorŭ M o l d o v a n ŭ preotŭ în Posmuşiu. 3. Damianŭ R i p e a n propriet. în Pinticŭ. 4. Simionŭ D o r g o propriet. în Ocniţa.

D. Preşedinte propune celorŭ presenţĭ ca se róge şi moralmente sĕ deoblige pe fiĕ-care inteligentŭ românŭ din fie-care comună a acestui colegiu electoralŭ, ca sĕ dé mână de ajutoriu comitetului de acţiune.

Se primesce cu unanimitate.

II. Constituirea cluburilorŭ pentru cerculŭ Tecei şi alŭ Ormenişului separatŭ.

ad. II. s'au alesŭ:

a) Pentru cerculŭ Tecei.

1. DD. Gregoriu V i t e z u propr. în Téca de Preşedinte. 2. Simeonŭ A u g u r ŭ preotŭ în Ocniţă v. preşedinte. 3. Teodorŭ M o l d o v a n ŭ preotŭ în Posmuşiu. 4. Ioanŭ M o l d o v a n ŭ preotŭ în Uifalău. 5. Ioanŭ M a c a v e i u preotŭ în Archindiu. 6. Damianŭ R i p e a n u propr. în Pinticu. 7. Alesandru V i s i a i propr. în Archindiu. 8. Simeone D o r g o propr. în Ocniţă, membrii.

b). Pentru cerculŭ Ormenişului:

1. Ludovicŭ S i m e o n ŭ propr. în S. Georgiu de Preşedinte. 2. Andreiu V o d ă preotŭ în Ormenişiu de v. preşedinte. 3. Stefanŭ C o l c e r i u preotŭ şi v. prot. onor. în Dêmbu. 4. Petru R u s u preotŭ în Chiciudiu. 5. Alesandru B a r b u l e s c u în Sân-Mihaiu. 6. Gabrielŭ D e a c propr. în Craifalău. 7. Teodorŭ J u s t i n i a n ŭ propr. în S. Petru. 8. Teodorŭ S u c i u propr. în Chiciudiu, membri. carĭ din partea D-lui Preşedinte dechiarându-se de atarĭ li-se uréză »Se trăiéscă.« —

III. Alegerea celorŭ 2 representanţĭ, unulŭ pentru cerculŭ Tecei şi altulŭ pentru alŭ Ormenişului la conferinţa generală ce sĕ va ţéné în Sibiiu. —

ad. III. După una discuţiune seriósă şi îndelungată s'a decisŭ ca fiĕ-care cercŭ se fie representatŭ în conferinţa ce se va convocà în Sibiiu prin câte 2 individĭ şi aşa s'au alesŭ:

a) Pentrn cerculŭ Tecei DD-nii:

1. Gregoriu V i t é z u propr. în Téca. 2. Gabrielŭ C h e ţ i a n ŭ v. protop. în Cosma. Ér de suplente, Damianŭ R i p e a n u propr. în Pinticŭ.

b) Pentru cerculŭ Ormenişului:

1. Ludovicŭ S i m o n ŭ propr. în S. Georgiu.´ 2. Andreiu V o d ă preotŭ în Ormenişu. Ér suplente: Petru R u s u preotŭ şi v. protop. onor. în Chiciudiu, carĭ din partea D-lui Preşedinte se anunciă de atarĭ.

După enunciare se scólă D. Alesandru B ă r b u l e s c u şi propune, ca aceştĭ delegaţĭ sĕ fiĕ solidarĭ cu conclusele maiorităţei conferinţei ce se va ţine în Sibiiu.

Se primesce cu unanimitate şi aplause. —

Ér D-lŭ Simeonŭ A u g u r ŭ propune şi însărcinéză pe acestĭ delegaţĭ, ca după reîntórcerea lorŭ din Sibiiu numai decâtŭ se notifice alegĕtorilorŭ acestui colegiu electoralŭ conclusele aduse în acea conferinţă.

Cu aplause frenetice se primesce. —

D-lŭ Teodorŭ M o l d o v a n ŭ propune, ca literile credenţionale ce se vorŭ da delegaţilorŭ sĕ se subscrie numai de Preşedintele Gregoriu Vitezu şi secretariulŭ Iosifŭ Stupinianu.

Se primesce cu unanimitate.

IV. Desbaterea altorŭ propunerĭ, carĭ eventualŭ se-ar insinua.

D-lŭ. Gregoriu V i t é z u propune membrilorŭ acestei conferinţe aderinţa la programa stabilită în conferinţa din Sibiiu 1881.

D-lŭ. Simeon D o r g o recomandă spre desbatere şi primire programa conferinţei Budapestane din 15 Martie 1884, respective a »Viitoriului« din buda-Pesta.

La acestea şi în specialŭ la cea din urmă propunere a D-lui Simeon Dorgo cu toţii ca loviţĭ de unŭ fulgerŭ s'au uimitŭ, tăcêndŭ toţi membrii conferiuţei mai multe minute, cândŭ se sculà D. Andreiu V o d ă parochŭ gr. cat. în Ormenişiu şi membru virilistŭ alŭ municipatităţii comitatului Cluşiu, care cu o vorbire ad rem a desfăşiuratŭ diferenţa cea cu totului totŭ mare ce esistă între programa partidului naţionalŭ desbătută şi adoptată în conferinţa din 1881 ţinută în Sibiiu, şi între programa acelei neînsemnate fracţiunĭ a conferinţei budapestane ţînută în 15 Martie 1884 esprimându-şĭ durerea, că aceea programă a acelei fracţiunĭ de-a-pururea, în analele istoriei naţiunei române ca o gangrenă şi pată négră va fi, — condamnă acea programă publicată in „Viitorulŭ« fără viitorŭ, o desconsideră şi propune, ca sub nicĭ unŭ pretestŭ sĕ nu se iea la desbatere, cu atâtŭ mai vêrtosŭ că toţĭ aderenţii acelei programe în decursulŭ anului acestuia se vorŭ convinge, că dênşii în cugetele şi ideile lorŭ. cândŭ au compusŭ şi au primitŭ acea programă a m a r ŭ s'a u î n ş e l a t ŭ. — Decĭ sĕ dechiară pentru propunerea D-lui Grigoriu Vitezŭ, — adecă pentru a aderá la programa conferinţei naţionale dela 1881 din Sibiiu, — ér' unŭ altŭ membru a împutatŭ d-lui preşedinte, că a permisŭ a se pune pe tapetŭ şi propunerea D-lui Dorgo.

După mai multe discusiuni totŭ in sensulŭ D-lui Andrei Vodă şi cu totulŭ totŭ in contra D-lui Simeon Dorgo, acesta se scólă şi-şĭ retrage propunerea.

Prin urmare propunerea d-lui preşedinte Gregoriu Vitezŭ pentru a aderá la conclusulŭ conferinţei naţionale din 1881 s'a primitŭ între frenetice aplause c u u n a n i m i t a t e.

V. D-lŭ Andrei V o d ă propune a se aduce mulţămită diuarelorŭ »Gazeta Transilvaniei,« »Observatoriulŭ,« »Luminatoriulŭ,« pentru energica activitate desvoltată pre terenulŭ publicisticŭ apĕrândŭ cu zelŭ neadormitŭ interesele vitale ale multŭ cercatului poporŭ românŭ. Se primesce cu aplause.

VI. D-lŭ Preşedinte Gregoriu Vitezŭ face propunere, că acéstă conferinţă sĕ aducă mulţămită publică D-lui Dr. Aurel Mureşanŭ redactorulŭ »Gazetei Transilvaniei,« pentru că s'a resolvatŭ a face naţiunei române unŭ presentŭ aşa de mare, prin aceea că s'a decisŭ a eda »Gazeta Trans.« în tóte dilele c'unŭ preţŭ bagatelŭ de 12 fl. v. a., şi ar dori ca inteligenţa naţiunei române măcarŭ din lealitate sĕ se năsuéscŭ a-i face unŭ contra presentŭ prin aceea, că numĕrulŭ prenumĕranţilorŭ sĕ-lŭ redice la numĕrulŭ de celŭ puţinŭ 10 mii abonenţĭ, căcĭ numai aşa vorŭ documenta cele 3 milióne de Românĭ din imperiulŭ austro-ungarŭ, că sciu respectá cultura, şi sunt demni a se numi întru adevĕrŭ fii sincerĭ, ai acelei naţiunĭ aspirătóre la perfectă demnitate naţională. Intre cele mai frenetice aplause şi cu strângerĭ de mână susţinêndŭ cu toţii susŭ şi tare ai stá resolutului D-nŭ Redactorŭ întru ajutorŭ, acésta mulţămită publică se primesce.

După acestea aducêndu-sĕ mulţămita D-lui Preşedinte pentru finulŭ tactŭ şi sângele rece, cu care a condusŭ desbaterile acestei conferinţe s'a alesŭ comisiune verificătóre a acestui protocolŭ în persónele D. D-torĭ: Simeonŭ A u g u r ŭ, Ioanŭ M a c a v e i u şi Teodorŭ M o l d o v a n ŭ, preoţĭ.«

Ne mai fiindŭ altceva la ordinea dilei d-lŭ preşedinte mulţămindŭ celorŭ presenţĭ, că într'unŭ numerŭ aşa de considerabilŭ şi din depărtărĭ aşa mari cu riscarea intereselorŭ private, s'au presentatŭ la acesta conferinţă, — trămiţândŭ salutările sale şi celorŭ 132 alegĕtorĭ, carĭ numai prin cele 11 plenipotenţe acluse la acestŭ protocolŭ s'au putută presentá la acéstă conferinţă, pe care o dechiară de închisă.

După închiderea şedinţei acestei conferinţe, d-lŭ căpitanŭ de poliţiă esprimându-şĭ tótă îndestulirea cu conducerea, purtarea şi decurgerea acestorŭ desbateri strêngêndŭ mâna mai multorŭ membri s,a depărtatŭ.

D. U. S.

Gregoriu Vitézŭ m. p. preşedinte. — **Iosifŭ Stupinianŭ** m. p. secretariu.

S'a cetitŭ şi verificatŭ.

Simionŭ Augurŭ m. p. — **Ioanŭ Macaveiu** m. p. — **Teodorŭ Moldovanŭ** m. p.

Conferinţele electorale române.

»Ellenzek« e forte indignatŭ, că Românii au cutezatŭ sĕ ţină conferinţe şi sĕ declare din nou în ele, că Maghiarii îi asupprescŭ. Ceea ce l'a supĕratŭ mai multŭ e că Românii au cutezatŭ sĕ spună adevĕrulŭ. Demascarea acésta din partea Românilorŭ va pregătí Maghiarilorŭ mormêntulŭ. Acésta-i convingerea lui »Elenzék,« alŭ cărui articulŭ îlŭ reproducemŭ aci:

»Prin Transilvania conferinţele române s'au ţinutŭ în fie-care locŭ centralŭ. Amŭ fostŭ cu luare aminte la cele petrecute în aceste conferinţe şi acum ne putemŭ dá despre ele părerile, ce ni le-amŭ formatŭ.

Ceea ce va hotărî marea conferinţă în Sibiu nu va avé nicĭ o însemnătate. Se vorŭ dice câteva frase bombastice şi pasivitatea cu tóte comediele sale se va sfirşi Dér de o însemnătate cu multŭ mai mare sunt conferinţele, ce sĕ ţinŭ în ţéra întrégă. Căcĭ s'au înflăcăratŭ spiritele. In aceste conferinţe nu s'au discutatŭ principi marĭ politice; nu nĕcasurile poporului românŭ s'au espusŭ, nu s'a vorbitŭ cum s'ar puté scăpá bietulŭ poporŭ românŭ de multele miserii materiale şi spirituale. — c au declamatŭ numai tribunii conferinţelorŭ, că »naţiunea maghiară e tirană« şi »maghiarii sunt tâlharĭ.« Luptă de rassă a fostŭ acésta, ér nu luptă de principii; o agitaţiune în contra naţiunei unguresci prin ţéra întrégă, ér nu o chibzuire, cum s'ar uşurá nĕcasurile poporului românŭ nu nisuinţa de a pregătí calea spre buna înţelegere între popóre.

Aşa s'a purcesŭ mai în totŭ loculŭ, şi împrejurarea acésta o considerămŭ de periculósă. Românii de rêndŭ de temperamentŭ blândŭ au mersŭ ca turmele la conferinţe, fie-care s'a depărtatŭ cu câte o dosă de ură în pieptŭ. Agitatorii neconscienţioşĭ şi-au ajunsŭ scopulŭ Ei au deşteptatŭ pretutindenea anthipatiă în contra Ungurilorŭ. Şi apoi ceea ce i s'a săditŭ odată în inima ţĕranului, aceea nu se şterge cu una cu două.

Jocŭ neconscinţiosŭ a fostŭ acesta cu poporulŭ românŭ, şi nu aflămŭ terminĭ destulŭ de aspri, ca sĕ-lŭ condamnămŭ. A nebuní, a aţîţa, a sumuţa o rassă contra celeilalte e ticăloşiă. A pune lupta urei de rassă în loculŭ luptei de principii — pe terenulŭ politicŭ, — nu póte fi alta decâtŭ cugetulŭ de rĕsbunare a unorŭ creerĭ smintiţĭ.

A pune tótă vina pe Ungurĭ pentru necazurile, ce apésă pe umerii poporului românŭ, este unŭ pĕcatŭ mai mare decâtŭ acela ce-lŭ facŭ mai mulţĭ naţionaliştĭ, carĭ despóiă chiarŭ pe acelŭ poporŭ, pe care-lŭ întărîtă în chipulŭ acesta în contra Maghiarilorŭ.

Amŭ dorì, cá la asemenea adunărĭ administraţiunea şi poliţia sĕ fiĕ representată.

Luptă de principii şi de partidă admitemŭ, dér luptă de rassă şi de confessiune nu. Căcĭ, pe calea acésta unde vomŭ ajunge?

In mormêntŭ, de sigurŭ în mormêntŭ!«

D i v e r s e.

Logodnă. Ni se anunţă din Mureşenĭ logodna d-lui Dr. Teodorŭ M i h a l i, advocatŭ, cu D-şora Viorica V a j d a, fiica adoptivă a d-lui A. Frâncu, jude la tabla regéscă (curtea de Apelŭ.)

Anarchiştĭ în Peşta. Lunĭ s'a începutŭ înaintea juriului din Peşta procesulŭ contra redactorului diarului »Zukunft,« anarchistulŭ Mathias K u s s pentru crimele provĕdute în §§-ii 172 şi 174 ai cod. pen. (Lăudarea unor fapte criminale şi aţiţare). Acusatulŭ unŭ omŭ tênĕrŭ a fostŭ petrecutŭ înaintea juriului de inspectorulŭ temniţei, ceea ce până acum nu s'a mai întêmplatŭ cu nicĭ unulŭ. Russ declară că elŭ a scrisŭ articlulŭ încriminalŭ şi ia asupra-şĭ respunderea pentru elŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

pentru că vorbele lui erau vorbele scripturei, carĭ pĕtrundeau la inimă cu dulceţă şi totuşĭ cu putere.

Cândŭ preotulŭ cercetà şcóla pentru ântâia dată, ca sĕ vedă cum e organisată, mare bucuriă îĭ căşunà curăţenia, liniştea şi ordinea copilaşilorŭ. Ér cândŭ Alexandru şi cu dênsulŭ şcóla întrégă căḑură în genunchĭ şi începură a se rugá, frumósa înfăţişare a tinerimei evlaviose, îlŭ mişcà adêncŭ. Ingenunchià şi elŭ şi se plecà înaintea lui D-ḑeu şi audindŭ rugăciunea lui Alexandru, lacrimĭ ferbinţĭ i se scurseră din ochĭ... Sfêrşindŭ Alexandru preotulŭ rĕmase în genunchĭ, ridicà mânile împreunate şi ḑise: »Părintele meu din cerŭ, ascultă şi ruga şi suspinulŭ meu! Indură-te, Dómne totŭ-déuna de aceştĭ copilaşĭ nevinovaţĭ, ca sĕ nu se depărteze de la tine nicĭ odinióră; rĕmâi cu ei până i vei chiăma la tine din astă lume plină de ispită. Şi atuncĭ, atuncĭ, o pré îndurăte, értă-mĭ şi mie pĕcatele, ca sĕ potŭ îngenunchiá cu aceştĭ îngeraşĭ în jurulŭ tronului Tĕu, unde sĕ nu lipséscă nicĭ unulŭ dintre noi. Binecuvêntă, Dómne, pe învĕţătorulŭ acestorŭ copii evlavioşĭ, binecuvêntă vorba şi faptele lui; întăresce-lŭ cu puterea Ta, ca astfelŭ cu mărire sĕ potă învĕţa lucrurile Tale!«

»Iubiţĭ copii,« dise apoi bunulŭ preotŭ, îndreptându-se către drăgălaşiĭ băieţĭ şi băeţele »rugaţi-vĕ neîncetatŭ pentru învĕţătorulŭ vostru, rugaţi-vĕ sĕ vi-lŭ ţină D-ḑeu în viaţă, pentru că bărbatulŭ acesta este într'adevĕrŭ părintele vostru; fără elŭ aţĭ fi orfanĭ, părăsiţĭ şi nemângăiaţĭ de nimenea.«

Aceste şi alte multe totŭ aşa de frumóse le cuvênta preotulŭ. Copiii şi fetiţele începură a suspina şi acum îlŭ aveau şi mai dragŭ pe bravulŭ lorŭ învĕţătorŭ ca mai nainte, pentru că se gândiau, că elŭ póte sĕ le şi móră. Mulţĭ îşĭ împreunară mânile, şi tăcuţĭ cu ochii rugătorĭ şi lăcrămândŭ, priviau spre cerŭ.

Sfêrşindu-se césurile de şcólă preotulŭ se duce la învĕţătorŭ, îlŭ îmbrăţişeză înaintea copiilorŭ, îlŭ strînse la sînŭ şi dice: »O bărbatŭ dreptŭ şi evlaviosŭ, tu semenĭ sĕmênţă, care va resări în vecĭ cu prisosŭ..... învéţă-mĕ sĕ urmezŭ pilda Ta, pentru că tu ai făcutŭ multe şi eu aşa de puţine. Decă vre odată voiŭ perde curagiulŭ, voiŭ venî aicĭ, mĕ voiŭ pune în rêndulŭ copiilorŭ acestora, voiŭ fi ca ei, cu speranţă, cu credinţă, iubitorŭ.... şi mĕ voiŭ întărî vĕdêndŭ exemplulŭ şi statornicia ta!«

Ḑiua acésta a fostŭ o adevĕrată sĕrbătóre pentru toţĭ copiii din satŭ. Pe Alexandru şi pe Irina, ce e dreptŭ, îi iubiau din tótă inima şi mai nainte; vĕdêndŭ însĕ câtŭ de mare stimă arată pentru învĕţătorulŭ lorŭ chiar şi preotulŭ, îi ţineau de nisce fiinţe mai înalte, şi în iubirea lorŭ către dênşii se amestecá o stimă deosebită.

Preotulŭ Iulianŭ abia erá de o jumĕtate de anŭ în satŭ, şi se şi făcuse prietinŭ adevĕratŭ şi sfătuitorulŭ celorŭ mai multe familii. De obiceiu elŭ avea cea mai bună părere, elŭ erá în stare se te mângăe mai dulce. Cei bolnavĭ şi osteniţĭ la elŭ aflau alinare. În colibile sĕrace elŭ vorbiá întocmai ca celŭ mai bunŭ prietinŭ.

Sĕracilorŭ le făcea preotulŭ multŭ bine, dér asta mai nu sĕ sciá de locŭ, atâta o făcea de cu sfiélă. Unde erau belnavĭ, d'acolo nu lipsiá. În casa sa avea o mică apotecă cu doftorii; din care ajutá pe toţĭ şi pe tóte. Elŭ cetiá bucurosŭ scrierile medicilorŭ şi multe bóle le sciá vindecá cum sĕ cade. Ăstŭ modŭ erá nunumai doftorŭ sufletescŭ, dér şi trupescŭ. Asta îi câştigà mare încredere şi ascultare la ómenĭ. Elŭ făcea ca Cristosŭ şi apostolii lui; vindecá bolnavii şi predicá împĕrăţia cerului.

Aşa se întêmplà, că pe ómenii nepricepĕtorĭ îi desvĕţà în bóle d'a întrebuinţa la casŭ de bólă totŭ felulŭ de mijlóce stricăciose séu, carĭ le folosiau numai din credinţă deşértă. Ómenii nu mai alergau la babe, la vrăjitorĭ, la păscălierĭ, căcĭ preotulŭ pentru ostenélă şi datoriă nu cerea nicĭ unŭ banŭ şi totuşĭ ajutá mai bine. Decă însĕ câte-o bólă erá pré însemnată, pré grea, la sfatulŭ lui ómenii numai decâtŭ trebuiau sĕ trămită în oraşŭ la unŭ medicŭ învĕţatŭ şi iscusitŭ. Ce e dreptŭ, la începutŭ mulţĭ se împotriviau, pentru că aveau mai multă încredere într'o babă séu într'unŭ doftorŭ cârpaciu de câtŭ într'unŭ bărbatŭ de omeniă, care a învĕţatŭ din temeiu doftoriile, — séu fugeau de la unŭ doftorŭ la altulŭ, decă vedeau, că doftoriile unuia nu ajută îndată, şi folosiau totŭ felulŭ de doftorii preste olaltă, în câtŭ bóla în locŭ sĕ înceteze, se făcea totŭ mai primejdiósă. Părintele sciù sĕ-i abată dela obiceiurile acestea rele. »Décă părintele scie vindecá singurŭ, atuncĭ de bună sémă elŭ pricepe mai bine. Sĕ urmămŭ ce ne învéţă dênsulŭ!« diceau ómenii în cele din urmă.

Mai sciá preotulŭ şi alte lucrurĭ, de care nu-şĭ închipuiá nime, că le pricepe. Aşa de exemplu erá stuparŭ bunŭ. Sciá de minune sĕ cultive albinele, sĕ le păzéscă de perire, şi sĕ le pregătéscăhr hrană sănĕtósă, cândŭ s'ar fi întêmplatŭ sĕ le lipséscă. (Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.55
Rentă de aurŭ 4% . . .	91.95
Rentă de hârtiă 5% . .	88.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	141.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.50
Bonurĭ rurale ungare . .	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25
Bonurĭ rurale transilvane	100.—
Bonurĭ croato-slavone . .	100.25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	116.20
Renta de hărtiă austriacă	80.35
Renta de arg. austr. . .	81.05
Renta de aurŭ austr. . .	101.40
Losurile din 1860 . . .	136.75
Acţiunile băncel austro-ungare	857.—
Act. băncel de creditŭ ung.	318.25
Act. băncel de creditŭ austr.	317.60
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.72
Napoleon-d'orĭ	9.60
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.—
Londra 10 Livres sterlinge	121.50

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 3 Maiŭ st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	$93^1/_2$	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%) . .	»	$94^3/_4$	„	$95^1/_4$
» convert. (6%) . .	»	$99^1/_2$	»	100
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	32	»	34
Credit fonc. rural (7%) . .	»	$104^1/_2$	„	105
» „ „ (5%) . .	„	$93^1/_4$	„	$93^3/_4$
» » urban (7%) . .	»	$103^1/_2$	„	104
» » » (6%) . .	»	$99^1/_2$	»	100
» » » (5%) . .	»	$90.^3/_4$	»	91
Banca naţională a Românieĭ	„	1436.	„	1440
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	„	368.	„	371
« » » Naţională . .	„	256.	»	—
Aurŭ	„	3.50%	„	3.40
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.09.	„	2.10

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ

din 7 Maiu 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.25	Vend.	9.27
Argint românesc	»	9.20	»	9.23
Napoleon-d'orĭ	»	9.60	»	9.63
Lire turcescĭ	»	10.84	»	10.88
Imperialĭ	»	9.83	»	9.87
Galbenĭ	»	5.60	»	5.63
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	101.—	»	101.50
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Numere complete din „Gazetă" dela 1 Aprilie a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI"

DIARŬ CUOTIDIANŬ.

Ca mâne se 'mplinescŭ 50 de anĭ, de cândŭ „Gazeta Transilvaniei," sub cea mai cumplită prigonire a némului românescŭ, a arboratŭ în mijloculŭ valoroşilorŭ şi patrioticilorŭ comercianţi din Braşovŭ, acestŭ emporiŭ alŭ Transilvaniei, drapelulŭ redeşteptării naţionale.

Tótă suflarea românéscă cu bucuriă şi cu căldură a îmbrăţişatŭ acestŭ diarŭ-apostolŭ alŭ poporului românŭ şi grupatu-s'au cu toţii sub drapelulŭ arboratŭ de elŭ şi lucrat'au cu însufleţire şi bărbătéscă statornicià pentru înălţarea românismului.

Grea şi amară era lupta. Tendinţele de a desnaţionalisá pe Românĭ îşĭ ajunsese culmea. Legea dela 1832 adusă de dieta maghiară glăsuiá ca în seminariulŭ românescŭ din Aradŭ sĕ se înveţe şi unguresce şi ca: **„de aici încolo la tóte confesiunile sĕ se admită şi sĕ funcţioneze numai astfelŭ de preoţi, predicătorĭ şi vicarĭ, carĭ sciu unguresce."**

Apĕratu-s'aŭ cu bărbăţiă Românii dintre Tisa şi Carpaţĭ în contra acestorŭ uneltirĭ duşmane şi sosit'a după nópte şi vijeliă şi o di cu sóre, dar numai o di, căcĭ în cealaltă diminéţă se iviră érăşĭ nuorĭ furtunoşĭ pe cerŭ. Róta sorţii aduse din nou prigonirile de odinióră asupra capului nostru. Par' că sórtea a voitŭ sĕ încerce până unde merge tăria şi perseveranţa Românului.

Cu tóte uneltirile şi prigonirile însĕ **„Gazeta Transilvaniei"** îşĭ ridică fruntea şi unindŭ sufletesce pe toţĭ Românii luptă necurmatŭ şi fără pregetŭ pentru drepturile şi libertăţile opincii românescĭ.

Adversarii noştri neperdênd din vedere acéstă luptă şi preţuindŭ resultatele dobêndite de până acum după adevĕrata lorŭ valóre şĭ-au îndoitŭ puterile, şi, acum după 50 de anĭ, şĭ-aŭ perfecţionatŭ şi rafinatŭ mijlócele pentru sugrumarea şi stingerea nóstră. Prin urmare, şi noi cei de astădi, credincioşĭ şcolarĭ ai românismului, asemenea sĕ ne strîngemŭ rêndurile, şi sĕ ne îndoimŭ puterile de apĕrare.

Adversarilorŭ noştri, avêndŭ ei puterea ţĕrii în mână, le-a fostŭ pré uşorŭ de a ne loví în tóte interesele politice, comerciale şi economice, şi acum atăcându-ne în şcólă ca şi în biserică, în limbă ca şi în avere, nouĕ nu ne-a mai remasŭ altŭ mijlocŭ de apĕrare de câtŭ **condeiulŭ**, cu care toţĭ Românii datorĭ sunt de a strigá în lumea largă şi de a cere dreptate şi libertate pentru poporulŭ românŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ.

Ast-felŭ împinşĭ de dorulŭ de a ne folosi dilnicŭ şi cu energiă de acestŭ pacînicŭ mijlocŭ apelămŭ la publiculŭ celŭ mare românŭ pentru a ne susţiné în dilnica nóstră luptă naţională şi în firma nóstră speranţă de a fi încuragiaţĭ, deschidemŭ abonamentŭ la **diarulŭ nostru cuotidianŭ**

GAZETA TRANSILVANIEI

care precum acum 50 de anĭ a fostŭ **primulŭ organŭ de publicitate românŭ**, tot asemenea şi astădĭ e **primulŭ organŭ cuotidianŭ românŭ**, ce apare dincóce de Carpaţĭ.

Suntemŭ sigurĭ, că publiculŭ românŭ e pe deplinŭ convinsŭ de principiile, ce le profeséză acestŭ diarŭ şi de modulŭ cum acestŭ organŭ alŭ Românilorŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ a sciutŭ chiar şi în cele mai grele împrejurărĭ sĕ ţie susŭ stindardulŭ naţionalităţii române.

Privindŭ dér cu încredere la viitorŭ, **Gazeta Transilvaniei** dela 1 Aprile a începutŭ a eşí în tóte dilele, afară de Duminicĭ, şi serbătorĭ, şi pentru a puté cu înlesnire străbate până chiar şi în sĕraca colibă a ţĕranului românŭ, va fi celŭ mai eftinŭ diarŭ din monarchia Austro-Ungară:

ABONAMENTE:

Pentru **Austro-Ungaria** pe anŭ **12 fl.**, pe 6 lunĭ **6 fl.**, pe 3 lunĭ **3 fl.** Pentru **România** pe anŭ **36 lei**, pe 6 lunĭ **18 lei**, pe 3 lunĭ **9 lei.** Domniĭ abonaţĭ, carĭ au plătitŭ abonamentulŭ cu stimă sunt rugaţĭ a ne trămite diferenţa. Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin **mandatŭ postalŭ.**

REDACŢIUNEA.

Publicare de licitaţiune. 2—2.

In 21 Maiu an. curinte stilulŭ nou la 11 óre antemeridiane, se va ţiné în locuinţa Domnului căpitanŭ pensiunatŭ Nicolau Cozgarea (ca membru alŭ subscrisului comitetŭ) în Făgăraşŭ licitaţiune minuendo pentru reparaturile de efeptuitŭ la şcóla grăniţeréscă din Mărginenĭ şi Vaidarecea, comitatulŭ Făgăraşului.

Acésta se aduce la cunoscinţă publică cu adausulŭ că fie-care licitante e deoblegatŭ a depune 5% a sumei de licitaţiune şi anume 2420 fl. pentru lucrurile dela Mărginenĭ, şi 605 fl. v. a. pentru cele din Vaida-recea.

Planulŭ, preliminariulŭ şi condiţiunile de clădire se potŭ vedé la susŭ-numitulŭ plenipotenţiatŭ alŭ nostru în Făgăraşŭ.

Sibiu, 1 Maiu 1884.

Comitetulŭ administrativŭ de fondulŭ şcolariŭ alŭ foştilorŭ grăniţarĭ din regimentulŭ românŭ I.

Mulţămită publică. 2—2.

Mai josŭ subscrisulŭ, vinŭ prin acésta a rostí cea mai profundă mulţămită, Clarissimului Domnŭ Georgiu **Pasca**, profesore de sânta teologie din Gherla, — pentru nenumeratele binefacerĭ, ce le-am primitŭ din partea Clarităţei sale, în decursŭ de 3 anĭ, în cari am studiatŭ la institutulŭ pedagogicŭ de acolo; — provĕdêndu-mĕ adecă, cu cuartirŭ, cu viptŭ, precum şi cu multe altele necesarie, pentru de a'mĭ poté absolvá studiele.

Eu nu potŭ din destulŭ sĕ-i mulţămescŭ, ci numai rogŭ pe Creatorulŭ, carele este remuneratoriulŭ tuturorŭ beneficielorŭ, ca sĕ i-le resplătéscă, cu îndurarea sa, cea nemĕsurată, şi sĕ-i lungéscă firulŭ vieţei, spre a poté ajutorá, câtŭ de mulţĭ lipsiţĭ.

Priméscă decĭ, pe acésta cale, adênca mea mulţămită, ce i-o datorezŭ, până şi dincolo de mormêntŭ.

Bontîda, 28 Aprile st. n. 1884.

Vartolomeiu Farcaşiu,
învĕţătorŭ confes.

Tipografia Alexi Brşovŭ.